

برشهایی از کتاب « اسنادی درباره وضعیت ایران در دهه پایانی قرن بیستم »

اختلاس از مالیات‌ها

۱ بهمن ۱۳۹۳ ساعت ۱۷:۰۲

وابسته نظامی انگلیس در نامه خود به وضعیت بخش‌های مختلف حاکمیت در دوران ناصرالدین شاه می‌پردازد؛ از جمله اداره گمرک، خزانه‌داری، وزارت فواید عامه، وزارت عدلیه، وزارت بازرگانی و وزارت امور خارجه. بر پایه این گزارش فساد مالی در دربار بسیار شدید و امری آشکار است

در ص ۴۵ کتاب آمده است:

در دو سال اخیر با افشای ماجرای اختلاس سه هزار میلیاردی، گوش مردم به کلمه اختلاس حساس شده و خیلی‌ها در جستجوی اختلاس‌های مشابه در گذشته، تا ماجرای اختلاس ۱۲۳ میلیارد تومانی در اوایل دهه هفتاد نیز می‌روند. اما سرهنگ پیکو، وابسته نظامی انگلیس در تاریخ ۳۱ اوت ۱۸۹۵ نامه محرمانه‌ای به سر مورتیمر دوراند نوشت و در آنجا با برشمردن انواع مالیات‌هایی که از زمین‌داران و دهقانان اخذ می‌شود می‌نویسد که با همکاری دفتر محاسبات در پایتخت، حساب‌های سالانه دستکاری و مبلغ قابل توجهی آشکارا اختلاس می‌شود. سرهنگ پیکو به اداره یا دفتر محاسبات اشاره می‌کند که رئیس‌اش از سوی شاه منصوب می‌شود. مستوفیان یا حسابداران معمولاً اراکی هستند چون بعضی خانواده‌های اراکی از چند نسل قبل به چنین کاری مشغول بوده‌اند. وابسته نظامی انگلیس در ایران در نامه خود تصویری دقیق از ساختار ارتش ایران به دست می‌دهد. به گفته او سربازگیری بر اساس نظام روستا است، یعنی هر روستا موظف است که سهمیه سرباز خود را اعزام کند. اما مثل همه چیزهای دیگر در ایران آن زمان هیچ نظم و ترتیبی در این نظام نیست. سرهنگ پیکو نوشته به دلیل آنکه سلسله قاجار از منطقه استرآباد آمده‌اند، ابتدا از ایالات شمالی سفر کردند و بعد ارتش را برای تسخیر دیگر بخش‌های ایران به آن مناطق اعزام کردند. مردم منطقه شمال که در ضمن با فاتحان خود هم‌نژادند، بسیار وفادار و صادق هستند و به همین علت، بخش زیادی از پیاده نظام را از میان آن‌ها انتخاب می‌کنند. او می‌نویسد همان‌طور که مورد انتظار است درجات نظامی نیز در ارتش ایران فروخته می‌شود.

در ص ۶۳ کتاب می‌خوانیم:

وابسته نظامی انگلیس در نامه خود به وضعیت بخش‌های مختلف حاکمیت در دوران ناصرالدین شاه می‌پردازد؛ از جمله اداره

گمرک، خزانه‌داری، وزارت فواید عامه، وزارت عدلیه، وزارت بازرگانی و وزارت امور خارجه. بر پایه این گزارش فساد مالی در دربار بسیار شدید و امری آشکار است؛ مثلاً در وزارت امور خارجه، بسیاری از مشاغل، به خصوص برای صدور پاسپورت و فروش مناسب احکام منبع درآمد قابل توجهی هستند. همین است که کنسولگری در استانبول و تفلیس خواهان دارد. کنسولگری در خارج معمولاً به صرافان یا کسانی که این مقام برایشان مهم است، واگذار می‌شود و آن‌ها هم در ازای این مقام، پولی به شاه می‌پردازند.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۰۳۸۸/ها-مالیات-اختلاس/>